Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta HE 140/2022

Lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Uudessa laissa säädettäisiin tietojärjestelmän perustamisesta, ylläpidosta, tiedonsaanti- ja tiedonluovutusoikeuksista sekä tietovarantojen rekisterinpitäjistä.

Lakiesityksen tavoitteena on luoda toimintaedellytykset rakennetun ympäristön tietojärjestelmälle, edistää rakennetun ympäristön tiedonhallintaa, tietojen ajantasaisuutta ja laatua, koneluettavuutta sekä saavutettavuutta tarjoamalla pääsy viranomaistietovarannoissa olevaan rakennetun ympäristön tietoon.

Tavoitteet ovat erittäin hyviä ja kannatettavia. Yhtenäinen valtakunnallinen tietojärjestelmä edistäisi digitalisaatiota ja tiedon saatavuutta verrattuna nykyiseen järjestelmään, jossa rakennetun ympäristön tiedot ovat hyvin hajallaan eri järjestelmissä. Nämä tiedot voivat olla myös puutteellisia ja vanhentuneita. Tärkeää on, että on olemassa järjestelmä, josta saa helposti viimeisimmän tiedon ja voi luottaa siihen, että tieto on ajantasaista. Tietomallien koneluettavuuden yhdistäminen yhtenäiseksi tietoalustaksi on välttämätöntä viitaten myös rakentamislakiesitykseen tietomallintamisesta.

Ehdotuksen mukaan Suomen ympäristökeskus vastaisi rakennetun ympäristön tietojärjestelmän perustamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä ja tietoturvasta. Rakennustietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä olisivat Suomen ympäristökeskus ja kunnat. Rekisterinpitäjät vastaisivat yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista velvoitteista kuten tiedon ajantasaisuudesta ja rekisteröityjen oikeuksien toteutumisesta. Lakiesityksestä ei käy ilmi selkeästi kuka vastaa annetun tiedon oikeellisuudesta. Ehdotuksen 7 §:n mukaan kunnat toimittaisivat tiedot ympäristökeskukselle ja vastaisivat tiedon ajantasaisuudesta. Tiedon oikeellisuudesta vastaisi ehdotuksen mukaan tiedon alkuperäinen tuottaja ja tarkempia säännöksiä annettaisiin rakentamislaissa. Tämä asia on jätetty epäselväksi ja on tärkeää määritellä laissa tarkemmin kuka vastaa annetun tiedon oikeellisuudesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
PL 55 (Harakantie 18 B) 02601 Espoo
www.stul.fi
Y-tunnus 0117009-5

Palvelut olisivat ehdotuksen mukaan maksullisia muille kuin viranomaisille. Toivottavaa on, että tiedot olisivat kohtuullisin kustannuksin käytettävissä ja mahdollistaisi pienille ja keskisuurille yrityksille uudenlaiset ajantasaiseen tietoon perustuvat liiketoimintamahdollisuudet.

Molemmat lakiehdotukset ovat tulossa esityksen mukaan voimaan osittain 1.1.2024 alkaen. Olisi tarkoituksenmukaista, että lakien voimaantuloihin tulisi kaikilta osiltaan pidempi siirtymäaika, koska nämä liittyvät rakentamista koskevan lainsäädännön kokonaisuudistukseen.

Espoossa 18. lokakuuta 2022

Kunnioittavasti

Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry

Inka-Liisa Ahokas

lakimies

Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
PL 55 (Harakantie 18 B) 02601 Espoo
www.stul.fi
Y-tunnus 0117009-5